

Kasım 2020 Raporu

Kasım 2020 döneminde ifade özgürlüğü, toplantı ve gösteri hakkı bakımından müdahale, gözaltı ve soruşturma, yargılama alanındaki ihlaller devam etti. Kolluk müdahalelerinde fiziksel şiddet kullanıldı, ters kelepçe takıldı. Sosyal medya paylaşımları nedeniyle açılan soruşturma ve davalar Kasım ayında da devam etti. Gazetecilere, siyasetçilere ve hak savunucularına yönelik ev baskınları düzenlendi, gözaltılar oldu. Yargılama, soruşturma, tutuklama, tehdit ve saldırılar devam etti. Yargılamalar sonucu kimilerine hapis cezaları verildi.

1. İDARİ YASAKLAR VE KOLLUK MÜDAHALELERİ

02: Hakkari Valilik tüm eylem ve etkinlikleri 15 gün süreyle yasakladı.

02: İstanbul BİMEKS işçilerinin ödenmeyen maaş ve tazminatlarını almak için Şirket sahibi Vedat Akgiray'ın ders verdiği Boğaziçi Üniversitesi önünde yapmak istedikleri basın açıklamasına polis müdahale ederek 7 kişiyi gözaltına aldı. Aynı gün serbest bırakılan 7 kişi, ikinci kez yaptıkları basın açıklamasında tekrar gözaltına alındı.

04: Ankara Devrimci İşçi Sendikaları Konfederasyonu (DİSK) tarafından TBMM'de görüşülmekte olan torba yasayı protesto etmek için TBMM önünde yapılmak istenen basın açıklamasını polis engelledi.

04: Ankara Emekçi Hareket Partisi (EHP) tarafından Türkiye Büyük Millet Meclisi'nde (TBMM) görüşülmekte olan torba yasayı protesto etmek için TBMM önünde yapılmak istenen yürüyüşte polis 8 kişiyi gözaltına aldı.

04: Osmaniye Yapılan ev baskınlarında HDP Osmaniye İl Eş Başkanları ile il yöneticileri gözaltına alındı. İl eş başkanları 9 Kasım'da tutuklandı.

05: Ağrı Doğubayezit HDP milletvekillerinin 2016'da gözaltına alınmasının yıldönümü nedeniyle 5 Kasım 2020 tarihinde yapılmak istenen basın açıklamasına polis müdahale etti. Aralarında Milletvekili Dilan Dirayet Taşdemir'in de olduğu HDP üye ve yöneticileri polisin fiziksel şiddetine maruz kaldı.

05: Van Valilik tüm eylem ve etkinlikleri 15 gün süreyle yasakladı.

06: Ankara Yüksek Öğretim Kurumu'nun (YÖK) kuruluş yıldönümünü protesto etmek için yapılan basın açıklamasına müdahale eden polis 32 kişiyi fiziksel şiddet kullanarak gözaltına aldı.

06: Dersim Bir kadının çalıştığı işyerinde cinsel tacize maruz kalmasını protesto etmek için Dersim Kadın Platformu üyeleri tarafından yapılmak istenen basın açıklamasını polis engelledi.

06: Siirt Valilik tüm eylem ve etkinlikleri 15 gün süreyle yasakladı.

07: Ankara KESK Ankara Şubeler Platformu tarafından Sakarya Caddesi'nde kamu emekçilerinin OHAL kapsamındaki uygulamalarla meslekten ihraç edilmeye başlanmasının 4. yıldönümü nedeniyle yapılmak istenen basın açıklamasını polis engelledi.

08: Adana 6 Kasım'da 3 kişi sosyal medya paylaşımları gerekçe gösterilerek gözaltına alındı.

09: İstanbul 18 Trans kadın Beyoğlu'nda Coronavirus bahanesiyle gözaltına alındı.

10: Ankara 1463 gündür devam etmekte olan “İşimi Geri İstiyorum” eylemi kapsamında Yüksel Caddesi'ndeki İnsan Hakları Anıtı önünde 18.00'de yapılan basın açıklamasını polis engelledi.

10: İstanbul BİMEKS işçilerinin ödenmeyen maaş ve tazminatlarını almak için şirket sahibi Vedat Akgiray'ın ders verdiği Boğaziçi Üniversitesi önünde yapmak istedikleri basın açıklamasına polis müdahale ederek 4 kişiyi gözaltına aldı.

11: Ankara Yapılan ev baskınlarında aralarında HDP üye ve yöneticilerinin de olduğu 8 kişi “sosyal medya paylaşımlarında örgüt propagandası yaptıkları” gerekçesiyle gözaltına alındı.

11: Antalya İ.D. isimli bir kişi bir sokak röportajında söylediği sözler nedeniyle tutuklandı.

11: Hatay Dört Yol Sulh Ceza Hakimliği @ankara_kusu, @KubilayKaptan ve @Who98408150 sosyal medya hesaplarında yer alan paylaşımlara “*kişilik haklarının ihlali*” gerekçesiyle erişim engeli getirdi.

13: Mardin Valilik 2911 sayılı yasa kapsamındaki tüm eylem ve etkinlikleri 30 gün süre ile mülki idare amirinin iznine bağladı.

14: Diyarbakır 25 Kasım etkinlikleri kapsamında, “Mor Konvoy” eylemi yapmak üzere Kayapınar ilçesinde bulunan Dünya Kavşağı'nda araçları ile toplanan Dicle Amed Kadın Platformu üyelerinin konvoy oluşturmaları, polis tarafından “Covid-19 salgını” gerekçesiyle engellendi.

14: Urfa Valilik, Baro konferans salonunda sahnelenecek “Bêrû” (Yüzsüz) adlı Kürtçe tiyatro oyununu Urfa il genelinde süresiz olarak yasaklandı.

15: Van Mültecilerle Dayanışma Ağı üyelerinin, mülteci ölümlerine dikkat çekmek için Van Gölüne karanfil bırakması, polis tarafından valiliğin yasaklama kararı gerekçe gösterilerek engellendi.

16: Ankara 2014 yılındaki Kobanê olayları ile ilgili Ankara merkezli bir soruşturma kapsamında 12 Kasım 2020 tarihinde Diyarbakır'da gözaltına alınan ve daha sonra Ankara'ya getirilen Kürt Edebiyatçıları Derneği yöneticisi yazar Nezir Çakan tutuklandı.

17: Hakkari Valilik tüm eylem ve etkinlikleri 15 gün süreyle yasakladı.

18: İstanbul HDP, TUAY-DER yöneticilerinin olduğu 6 kişi, ev baskınlarıyla gözaltına alındı.

19: İstanbul BİMEKS işçileri ödenmeyen maaş ve tazminatlarını almak için Şirket sahibi Vedat Akgiray'ın ders verdiği Boğaziçi Üniversitesi önünde yapmak istedikleri basın açıklamasına müdahale eden polis 5 kişiyi gözaltına aldı, ifade işlemlerinin ardından serbest bırakılan 5 kişi tekrar aynı yerde açıklama yaparken bu kez 13 kişi gözaltına alındı.

20: Batman Valilik tüm etkinlikleri mülki idare amirinin iznine bağladı. Ayrıca M Tipi Kapalı CİK çevresinde yapılacak tüm etkinlikleri 15 gün süre ile yasakladı.

20: Van Valilik tüm eylem ve etkinlikleri 15 gün süreyle yasakladı. Bu karar ile Van'da 21 Kasım 2016 tarihinden bu yana uygulanan eylem ve etkinlik yasağı kesintisiz 1474 güne uzatılmış oldu.

21: İstanbul Diyarbakır'da avukat, hak savunucuları ile siyasetçilerin gözaltına alınmasını protesto etmek isteyen HDP tarafından organize edilen basın açıklamasına polis müdahale ederek 22 kişiyi gözaltına aldı.

22: Kocaeli Valilik gösteri yürüyüşleri ve açık hava toplantılarını 30 gün süreyle yasakladı..

22: Mardin Valilik Midyat ve Dargeçite bağlı bazı kırsal mahallelerde ikinci bir emre kadar sokağa çıkma yasağı ilan etti.

23: Mardin Valilik kentte yapılması planlanan tüm eylem ve etkinlikleri 30 gün süre ile yasakladı.

23: Van 25 Kasım etkinlikleri kapsamında TJA aktivistleri tarafından yapılmak istenen balon uçurma eylemi polis tarafından engellendi.

24: Gebze Birleşik Metal-İş Sendikası tarafından, tazminatsız işten atılmaları ve ücretsiz izinleri protesto etmek için Ankara'ya yürümek amacıyla Gebze 1 Nolu Şube binası önünde toplanan gruba polis müdahale etti, 109 kişiyi fiziksel şiddet kullanarak gözaltına aldı.

24: İstanbul 24 Kasım Kadına Yönelik Şiddetin Uluslararası Mücadele gününde Taksim'de kadınların yapmak istedikleri yürüyüşte polis 10 kadını fiziksel şiddet kullanarak ve ters kelepçe takarak gözaltına aldı.

25: Karaman Ödenmeyen ücret ve tazminatları için Ermenek'ten Ankara'ya yürümek isteyen maden işçilerine tazyikli su ve biber gazı ile müdahale eden polis aralarında Bağımsız Maden-İş Genel Başkanı Tahir Çetin'in de olduğu 30 kişiyi gözaltına aldı.

28: Dersim Valilik tüm eylem ve etkinlikleri 15 gün süreyle yasakladı.

2. Soruşturma, Tutuklama ve Yargılamalar

02: Diyarbakır 9. Ağır Ceza Mahkemesi Rosa Kadın Derneği Üyesi Rojda Barış hakkında ‘örgüt üyesi olmak’ suçundan 6 yıl 3 ay hapis cezası verdi.

02: İstanbul KHK ile kapatılan Özgür Gündem Gazetesine destek için “Nöbetçi Genel Yayın Yönetmeliği” kampanyasına katıldıkları gerekçesiyle RSF Türkiye Temsilcisi Erol Önderoğlu, Ahmet Nesin, Prof. Dr. Şebnem Korur Fincancı hakkında 13. Ağır Ceza Mahkemesi tarafından verilen beraat kararı Bölge Adliye Mahkemesi 3. Ceza Dairesi tarafından bozuldu.

03: Ankara Soma Katliamı’nın yıldönümü için yapılan anmaya yönelik polis müdahalesi sonucu gözüaltına alınan 14 kişi hakkında 33. Asliye Ceza Mahkemesi’nde açılan davanın görülmesine başlandı. Bir sonraki duruşma 4 Şubat 2021’de.

03: Ankara 2014’teki Kobanê eylemleri ile ilgili soruşturma kapsamında 27 Ekim’de gözüaltına alınan Barış ve Demokrasi Partisi (BDP) Urfa eski Milletvekili İbrahim Binici, HDP Parti Meclisi üyesi Mesut Bağcı ve Ayşe Yağcı tutuklandı.

03: İstanbul PKK lideri Abdullah Öcalan üzerindeki tecridin kaldırılması amacıyla Bakırköy cezaevi önünde açıklama yaptıkları gerekçesiyle 15 mahpus yakını hakkında açılan davanın duruşması Bakırköy 13. Asliye Ceza mahkemesinde başladı.

04: Edirne Kürtçe eğitimi savunduğu gerekçesiyle ırkçı saldırıya maruz kalan Edirne 54. Mekanize Piyade Tugay Komutanlığı’nda zorunlu askerlik yapan Ç.D.’nin şikayetçi olduğu 2 asker hakkında soruşturma açıldı. Ama iki askerin ifadeleri sonrasında bu kez şikayetçi Ç.D. hakkında “*örgüt propagandası ve emre itaatsizlik*” iddialarıyla soruşturma başlatıldı.

04: Kocaeli HDP il eş başkanlarının olduğu 6’sı tutuklu 27 kişi hakkında 2. Ağır Ceza Mahkemesinde açılan davaya devam edildi. Mahkeme 6 kişinin tutukluğunu karar vererek duruşmayı 2 Aralık tarihine erteledi.

04: Mardin 4. Ağır Ceza Mahkemesi HDPlı siyasetçiler Ali Sincar hakkında 7 yıl 1 ay, Leyla Bozkurt hakkında 6 yıl 10 ay 15 gün, Şehmuz Sun hakkında 6 yıl 8 ay, Alaattin Semir Zuğurlu hakkında 7 yıl 6 ay ve Sedat Ay hakkında 6 yıl 10 ay 15 gün hapis cezası verdi.

04: Şırnak 2015 yılında Roboski Katliamını anma etkinliğine katılan 16 kişi hakkında örgüt propagandası yapmak’ iddiasıyla 2. Ağır Ceza Mahkemesi’nde açılan davanın ilk duruşması yapıldı. Savunmaların ardından mahkeme duruşmayı 23 Aralık’a erteledi.

05: İstanbul Etkin haber ajansı muhabiri, ESP,KESK ve SGDF üyelerinin olduğu 9 kişi hakkında “örgüt üyesi” olmak iddiasıyla açılan davaya 32. Ağır Ceza Mahkemesinde devam edildi. Savunmaların ardından duruşma 16 Mart 2021’e ertelendi.

05: İstanbul İleri Haber eski Genel Yayın yönetmeni Onur Emre Yağan hakkında, 2014 yılında haber sitesinin sosyal medya hesaplarında yapılan 4 paylaşım nedeniyle açılan davada Anadolu 53. Asliye Ceza Mahkemesi Yağan’ı “Cumhurbaşkanına hakaret” suçlamasıyla 1 yıl 2 ay 17 gün hapisle cezalandırdı.

05: İstanbul Sosyal medya paylaşımlarında “Cumhurbaşkanına hakaret ettiği” gerekçesiyle gazeteci Rüstem Batum hakkında açılan davaya 5. Asliye Ceza Mahkemesi’nde devam edildi.

06: Ankara Avukat Kenan Maçoğlu, Reza Zarrab’ın ABD’de verdiği ifadelerin ardından Cumhurbaşkanı Tayyip Erdoğan ve dönemin bakanları hakkında yapılan suç duyurusu ile ‘Cumhurbaşkanı’na hakaret’ iddiasıyla yargılandığı 8. Ağır Ceza Mahkemesi’nce amlandı.

06: Diyarbakır 8. Ağır Ceza Mahkemesi, eski Belediye Başkanı Mustafa Uyguner’i ‘örgüt üyesi olmak’ suçundan 7 yıl 6 ay hapse mahkum etti. İlçe Eş Başkanı Sevim Adsoy ise amlandı.

06: Diyarbakır DTK’ye yönelik soruşturma kapsamında, Eğitim Sen üyesi 26 öğretmen gözaltına alındı, 1 öğretmen tutuklandı.

06: Diyarbakır Eski Milletvekili Emine Ayna hakkında ‘örgüt üyesi olmak’ ve ‘kanuna aykırı toplantı ve yürüyüşlere silahsız katılarak ihtara rağmen kendiliğinden dağılmama’ suçlarından hazırlanan iddianame 4. Ağır Ceza Mahkemesi tarafından kabul edildi

09: Ankara Gazeteci Yılmaz Özdil hakkında katıldığı bir televizyon programında Savunma Bakanı Hulusi Akar ile ilgili sarf ettiği sözler 3. Asliye Ceza Mahkemesi’nde açılan davada mahkeme Yılmaz Özdil’i ‘alenen tahkir veya tezyif edici fiil ve harekete bulunma’ suçundan 5 ay hapisle cezalandırdı ve hükmün açıklanmasını geri bıraktı.

09: Ankara Oda TV Ankara Haber Müdürü Müyesser Yıldız, Erdal Baran, Tele1 Ankara Temsilcisi İsmail Dükel hakkında 26. Ağır Ceza Mahkemesi’nde açılan davanın ilk duruşmasında savunmaların ardından mahkeme Erdal Baran’ın tutukluluk halinin devamına, Müyesser Yıldız’ın tahliyesine ve İsmail Dükel hakkındaki yurtdışı yasağının kaldırılması talebinin reddine karar vererek duruşmayı 6 Ocak 2021 tarihine erteledi.

09: İstanbul Furkan üyelerinin, Vakfın kurucu genel başkanı Alpaslan Kuysal’un yargılandığı davanın beraatla sonuçlanmasına ilişkin Saraçhane Parkında yapmak istedikleri basın açıklamasına müdahale eden polis, 40 kişiyi fiziksel şiddet kullanarak gözaltına aldı.

09: İstanbul Sosyalist Kadın Meclisleri sözcüsü Deniz Aktaş, Van Büyükşehir Belediyesine Kayyım atanmasını protesto etmek için eyleme katıldığı ve hakkında açılan bir soruşturma nedeniyle Sabiha Gökçen Havalimanında gözaltına alındı.

10: Adana Avukat Şiar Rişvanoğlu hakkında Adana Barosu’nun 15 Ekim 2018 tarihinde yapılan genel kurulunda yaptığı konuşmada geçen “Kürdistan” ve “gerilla” ifadeleri nedeniyle 9. Ağır Ceza Mahkemesi’nde açılan davanın görülmesine başlandı. Sanığın (TCK) 301. maddesine göre cezalandırılması isteniyor. Gelecek duruşma 28 Ocak 2021 tarihinde.

10: İstanbul Gezi Parkı eylemleri sırasında öldürülen Berkin Elvan’la ilgili yaptıkları haber nedeniyle gazeteciler Canan Coşkun, Can Uğur ve Ali Açar hakkında 34. Ağır Ceza Mahkemesinde açılan davanın duruşmasına devam edildi.

10: İstanbul Tele 1 Dış Haberler Editörü gazeteci- yazar Çağlar Tekin bir duruşma için geldiği Çağlayan Adliyesinde, yaptığı bir haber paylaşımı gerekçe gösterilerek gözaltına alındı.

10: Mardin 4. Ağır Ceza Mahkemesi Şerafettin Aslan ve kapatılan MEYADER İlçe Eş Başkanı Abidin Esen hakkında bir cenazede açılan pankart gerekçe gösterilerek 2 kişiyi ‘örgüte yardım etmek’ suçundan ayrı ayrı 2 yıl 1 ay hapis cezası verdi.

11: Antalya İ.D. isimli bir kişi, bir sokak röportajında söylediği sözler nedeniyle gözaltına alınıp ertesi gün tutuklandı.

11: Diyarbakır 9. Ağır Ceza Mahkemesi Rosa Kadın Derneği kurucu üyesi Narin Gezgör’ü ‘örgüt üyesi olmak’ suçundan 7 yıl 6 ay hapis cezasına çarptırdı.

11: İstanbul Aralarında ETHA muhabirinin de bulunduğu, ESP; SGDF üyesi 23 kişi hakkında açılana davanın görülmesine 25. Ağır Ceza mahkemesinde devam edildi.

11: İstanbul Ölüm orucu sonucu yaşamını yitiren Grup Yorum üyesi İbrahim Gökçek’in cenaze törenine katıldıkları için tutuklanan 5 kişinin 32. Ağır Ceza Mahkemesi’nde görülen davasına devam edildi. Savunmaların ardından Mahkeme 5 kişiyi tahliye etti.

12: Ankara HDP’nin eski eş genel başkanı Figen Yüksekdağ hakkında gazeteciler Can Dündar ve Erdem Gül’ün tutuklanmasına ilişkin yaptığı yazılı açıklamada ‘Cumhurbaşkanı’na hakaret ettiği’ iddiasıyla 10. Ağır Ceza Mahkemesi’nde açılan davanın görülmesine devam edildi. Mahkeme duruşmayı 11 Şubat 2021 tarihine erteledi.

12: İstanbul Suruç katliamının 4. Yıldönümünde (20 Temmuz 2019) Kadıköy’de yapılan basın açıklamasında gözaltına alınan 22 kişi hakkında Anadolu 27. Asliye Ceza Mahkemesinde açılan davanın görülmesine başlandı.

13: Antalya Sosyal medyadan dini değerlere hakaret ettiği iddiasıyla yargılanan eski savcıya, 1 yıl 6 ay 22 gün hapis cezası verildi. Cumhurbaşkanı’na hakaret suçlamasından beraatına karar verilen sanığa ayrıca, Dışişleri Bakanı Mevlüt Çavuşoğlu, İçişleri Bakanı Süleyman Soylu, AK Parti Genel Başkan Yardımcısı Hamza Dağ ve Antalya Millî Emlak Daire Başkanı Oğuzhan Sürmeli’ye yönelik hakareten toplam 35 bin 580 lira para cezası verildi.

13: Mardin 4. Ağır Ceza Mahkemesi ceza yağdırdı. Hüseyin Aydın ve Mürsel İnan’ı ‘devletin birliğini ve ülke bütünlüğünü bozma’ suçundan ağırlaştırılmış müebbet hapse mahkum etti. Derik Belediye Eşbaşkanı Abdülkerim Erdem’i 7 yıl 11 ay; diğer eşbaşkan Sabahat Çetinkaya’yı, Mazlum Erek ve Abdullah Ecer’i ayrı ayrı 6 yıl 3 ay; Cihan Akar’ı 7 yıl 6 ay; Murat Özüçalışır’ı 7 yıl 8 ay 15 gün hapisle cezalandırdı. Mahkeme ‘örgüt üyesi olmamakla beraber bilerek örgüte yardım etme’ suçundan Tacettin Aslan ve Halit Efe’ye ayrı ayrı 2 yıl 1 ay hapis cezası verdi.

16: Şırnak Şırnak 2. Ağır Ceza Mahkemesi, TİHV Cizre Temsilcisi ve Şırnak Tabip Odası Başkanı Dr. Serdar Küni’yi 4 yıl 2 ay hapse mahkum etti.

17: İstanbul Gazeteci ve Disk Basın İş sözcüsü Ali Ergin Demirhan, bir Twitter paylaşımında Cumhurbaşkanına hakaret etmekten 1 yıl 2 ay 17 gün hapse mahkum oldu.

17: İstanbul Sol haber portalı sorumlu Yazı İşleri Müdürü Uğur Güç, yaptığı bir haber nedeniyle Anadolu 29. Asliye Ceza Mahkemesi'nce aklandı.

18: Diyarbakır Baronun önceki dönem yönetim kurulu üyesi 11 avukat hakkında 24 Nisan 2017 tarihinde yapılan açıklamada "Ermeni Soykırımı" ifadesini kullandıkları, yapılan başka bir açıklamada "Kürdistan" ifadesini kullandıkları ve Hakkari'nin Oğul köyünde 1 sivil kişinin ölümüyle ilgili hazırlanan rapor gerekçesiyle açılan davaya 13. Ağır Ceza Mahkemesinde devam edildi Gelecek duruşma 17 Şubat 2021 tarihinde.

19: Diyarbakır 4. Ağır Ceza Mahkemesi HDPlİ Eşref Mamedoğlu'nu 'örgüt üyeliği ve propaganda" suçlarından toplam 9 yıl 7 ay 15 gün hapisle cezalandırdı.

19: Diyarbakır 9. Ağır Ceza Mahkemesi HDPlİ Edip Binbir'i 'örgüt üyesi olmak' suçundan 7 yıl 6 ay hapisle cezalandırdı.

19: İstanbul Birgün gazetesinin eski sorumlu müdürü Uğur Koç, internet sitesinin eski sorumlu müdürü Mustafa Kömüş ile imtiyaz sahibi İbrahim Aydın 2. Asliye mahkemesinde açılan davada aklandılar.

20: Adana KESK, DİSK, TMMOB ve TTB'nin 10 Ekim 2015 tarihinde Ankara'da yaptığı Barış Mitingi'ne çağrı için kentte yapılan yürüyüş nedeniyle açılan davada mahkeme 4 kişiye ayrı ayrı 2 yıl, 7 kişiye ise ayrı ayrı 3 yıl hapis cezası verdi.

20: Ankara HDP eski eş genel başkanı Selahattin Demirtaş hakkında Ankara Cumhuriyet Başsavcısı ile ilgili açıklaması nedeniyle 25. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davada Demirtaş'ın 'terörle mücadelede görev alan kamu personelinin hedef gösterilmesi' ve 'tehdit etme' suçlarından 3 yıldan 8 yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılması isteniyorGelecek duruşma 5 Şubat 2021 tarihinde.

20: Diyarbakır DTK yönelik bir soruşturma kapsamında, aralarında avukatların, hak savunucularının, siyasetçilerin; meslek odası, sendika ve dernek üye ve yöneticilerinin olduğu 75 kişi kişi gözaltına alındı. TTB Yüksek Onur Kurulu Üyesi Şeyhmus Gökalp dahil 5 kişi 'örgüt üyesi olmak' iddiasıyla tutuklandı.

23: İstanbul 2015 Diyarbakır Newroz kutlamalarına ilişkin bir sosyal medya paylaşımı nedeniyle hakkında soruşturma açılan Gazeteci Melis Alphan, İstanbul Basın Suçları Soruşturma Bürosu'na ifade verdi.

23: İstanbul Cumartesi Annelerinin 700. Haftasında gözaltına alınan 46 kişiye dava açıldı. Dava, 25.3.2021 tarihinde Çağlayan 21. Asliye Ceza Mahkemesinde görülecek.

23: İstanbul Eğitim Sen eski yöneticisi Rahmetullah Oral, bir sosyal medya paylaşımı nedeniyle 27. Ağır Ceza Mahkemesince 3 yıl 4 ay hapse mahkum edildi.

23: İstanbul Taraf gazetesinin eski muhabiri Mehmet Baransu “*Gülen’i bitirme kararı 2004’te MGK’da alındı*” haberi nedeniyle 2. Ağır Ceza Mahkemesi’ tarafından 3 yıl 4 ay hapse mahkum edildi, Murat Şevki ise beraat etti.

23: İstanbul CHP il başkanı Canan Kaftancıoğlu’nun İletişim başkanı Fahrettin Altun’un evinin fotoğrafını çekmesine ilişkin açılan soruşturmada verilen takipsizlik kararı, Altun’un avukatının itirazı sonucu Anadolu 8. Sulh Ceza Hakimliği tarafından kaldırıldı.

24: Diyarbakır AKP eski Milletvekili Galip Ensarioğlu hakkında bir YPG militanının taziyesine katıldığı gerekçesiyle Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından soruşturma başlatıldı, Ensarioğlu savcılığa ifade verdi.

24: İstanbul Yazar Temel Demirer hakkında İstanbul 33. Asliye ceza mahkemesinde açılan davanın duruşmasına devam edildi. Gelecek duruşma 30 Mart 2021 tarihinde.

24: İstanbul: Abdullah Öcalan’ın üzerindeki tecridin kaldırılması talebiyle cezaevlerinde yapılan açlık grevine dikkat çekmek için oturma eylemi yapan 6 tutuklu yakınına açılan davanın ilk duruşmasına İstanbul 34. Ağır Ceza Mahkemesi’nde başlandı.

26: Diyarbakır 4. Ağır Ceza Mahkemesi HDP Milletvekili Kemal Bülbül’ü DTK ile ilgili yapılan yargılamada ‘örgüt üyesi olmak’ suçundan 6 yıl 3 ay hapse mahkum etti.

26: İstanbul Bir soruşturma kapsamında Halkların Demokratik Kongresi’ne yönelik yapılan operasyonlarda aralarında gazetecilerin de bulunduğu parti yönetici ve üyelerinden 26 kişi gözaltında alındı.

27: Aydın: Efeler İlçesinde, sosyal medyada, Atatürk’e hakaret videosu çeken ve paylaşan 16 yaşındaki bir çocuk gözaltına alındı.

27: Balıkesir: Ayvalık, Burhaniye ve Edremit’te eş zamanlı ev baskınlarında “*Sosyal medyada PKK/KCK propagandası*” ile ilişkilendirilen 5 kişi gözaltına alındı.

27: İzmir: Gece yapılan ev baskınlarında “Örgüt üyeliği” ve “Örgüt Propagandası” iddiasıyla HDP, Ege TUHAYDER üye/ yöneticisi 11’i kadın, 17 kişi gözaltına alındı. Dosyalarına kısıtlılık ve 24 saat avukat görüş yasağı getirildi.

29: Aydın/ Kuşadası: Sosyal medyada mafya lideri Alaattin Çakıcı hakkında paylaşım yapan bir kişi “halkı kin ve düşmanlığa tahrik” gerekçesiyle gece yapılan ev baskınıyla tutuklandı.

3. Diğer uygulamalar

01: Ankara Dokunulmazlıklarının kaldırılması talebiyle çeşitli partilere mensup 15 ve bağımsız 3 milletvekili hakkında hazırlanan 21 fezleke Türkiye Büyük Millet Meclisi’ne gönderildi.

04: Ankara Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu (BTK) Türkiye’den günlük erişimi 1 milyondan fazla olan sosyal ağ sağlayıcıları Facebook, Twitter, YouTube, TikTok, Periscope ve Instagram’a temsilci belirleme ve bildirme yükümlülüklerini yerine getirmedikleri gerekçesiyle 10’ar milyon TL para cezası verdi.

04: Ankara Sulh Ceza Hakimliği Cumhuriyet, Gerçek Gündem ve Birgün İnternet sitelerinde yer alan, Diyanet Vakfı’nın bir çalışanına dair haberlere kişilik haklarının ihlali gerekçesiyle erişim engeli getirildi.

04: Nevşehir Sulh Ceza Hakimliği Cumhuriyet Halk Partisi (CHP) tarafından hazırlanan “Kıdem Tazminatında Fon Aldatmacası” ve “Arpalık Aile Şirketi...” isimli 2 kitap hakkında toplatma kararı verdi.

06: İzmir Aliğa, Şakran Cezaevinde KCK’dan hükümlü 2 kişinin dilekçe ve başvuru hakları engellendi.

10: Ankara Dokunulmazlıklarının kaldırılması talebiyle HDP ve CHP üyesi toplam 5 milletvekili hakkında hazırlanan 5 fezleke Türkiye Büyük Millet Meclisi’ne gönderildi.

13: Konya 2. Sulh Ceza Hakimliği Demokrat Haber ve tr724 internet sitelerinde HDP eski eş genel başkanı Selahattin Demirtaş’ın avukatlarının HSYK’ya suç duyurusunda bulunmasına ilişkin 2016 ve 2019 yıllarında yayınlanmış haberlere “*kişilik haklarının ihlali*” gerekçesiyle erişim engeli getirildi.

17: Ankara Erişim Sağlayıcıları Birliği, Birgün ve Ekşi Sözlük İnternet sitelerinde yer alan, Bursa’da bir lise öğrencilerinin okul müdürü tarafından yatakhaneye kilitlenmesine dair haberlere “*kişilik haklarının ihlali*” gerekçesiyle erişim engeli getirdi.

17: Diyarbakır 7. Ağır Ceza Mahkemesi Kemal Kurkut’ u, arkasından ateş ederek öldüren polis memuru Y. Ş. hakkında görülen duruşmasında Y. Ş.’nin beraatına, olası failin tespiti için Savcılığa suç duyurusunda bulunulmasına karar verdi.

18: Ankara Dokunulmazlıklarının kaldırılması talebiyle HDP üyesi iki milletvekili hakkında hazırlanan fezlekeler Türkiye Büyük Millet Meclisi’ne gönderildi.

18: Yozgat Sulh Ceza Hakimliği, Sözcü ve Dokuz8 İnternet sitelerinde Yozgat’ın Şefaattli ilçesinin AKP’li eski belediye başkanıyla ilgili rüşvet iddialarına dair haberlere “*kişilik haklarının ihlali*” gerekçesiyle erişim engeli getirildi.

23: Diyarbakır 12 Ekim 2015 tarihinde polise ait zırhlı araçtan açılan ateş sonucu yaşamını yitiren Helin Hasret Şen in failinin yargılandığı duruşmada 1. Ağır Ceza Mahkemesi polis memuru A. E. hakkında soruşturma izni alınmaması nedeniyle davanın durdurulmasına karar verdi. Bu karara karşı yapılan itiraz da 2. Ağır Ceza Mahkemesince reddedildi.

30: Ankara CHP Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır hakkında, katıldığı bir televizyon programında ordu hakkındaki sözleri nedeniyle Ankara Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından soruşturma başlatıldı.

4. Yorum ve Öneriler

TİHV (Coşkun Üsterci)

İhlaller Kasım ayında daha da artarak ve çeşitlenerek devam etti. Özellikle basın üzerindeki baskılarda artış var. Basın kuruluşlarının bürolarına yapılan baskınlar, aramalar, gözetimler, İnternet haberlerine erişim yasağı ve basın mensupları hakkında açılan davalar ve sürmekte olan yargılamaların ceza ile sonuçlanması ...

Açılan davalar ve yargılamalarda yine ‘Cumhurbaşkanı’na hakaret’ suçunun öne çıktığını görüyoruz. Sendika.org editörü Ali Ergin Demirhan ile İleri Haber eski Genel Yayın Yönetmeni Onur Emre Yağan, ayrı ayrı 1 yıl 2 ay 17 gün hapisle cezalandırıldılar., Onur Emre Yağan’a, 2014 yılında yönettiği haber sitesine ait sosyal medya hesaplarında yapılan 4 paylaşım gerekçe gösterilerek bu ceza verildi. ‘1 yıl 2 ay 17 gün hapis.

Elbette Cumhurbaşkanına hakaret suçlaması sadece basın mensuplarıyla sınırlı değil. Balıkesir’de. aralarında Emek Partisi Balıkesir İl Başkanı Cemil Tosunoğlunun da olduğu 5 kişi, 2016 yılında 10 Ekim Katliamı’nın birinci yıldönümünde Ayvalık ilçesinde düzenlenen anma etkinliğinde atılan sloganlar gerekçe gösterilerek ‘Cumhurbaşkanı’na hakaret’ suçundan ayrı ayrı 1 yıl 3 ay 16 gün hapis cezası ile cezalandırıldılar.

Kasım ayında üzerinde durulması gereken bir diğer konu ise iki kitap hakkında toplatma kararının verilmesi. Ana muhalefet partisi olan Cumhuriyet Halk Partisi (CHP) tarafından hazırlanan “Kıdem Tazminatında Fon Aldatmacası” ve “Arpalık Aile Şirketi...” isimli 2 kitap hakkında Nevşehir Sulh Ceza Hakimliği tarafından toplatma kararı verildi.

Hep söylediğimiz gibi ifade özgürlüğü asli demokratik değere sahip bir özgürlüktür. Çünkü ifade özgürlüğü kendisini tamamlayan toplanma ve örgütlenme özgürlükleri ile birlikte yurttaşların kamusal alana etkin bir biçimde iştirak edebilmelerini sağlar. Yurttaşlar ancak bu özgürlükler sayesinde karar alıcıları eleştirebilir, itiraz edebilir ve onları denetleyebilirler. Bu nedenledir ki, ifade, toplanma ve örgütlenme özgürlükleri demokratik toplum düzeninin temelini oluşturur. Dolayısıyla bu özgürlüklerin etkin bir biçimde korunmadığı ve kullanılmadığı bir ülkede demokrasiden söz etmek mümkün değildir. ,

Bugün Türkiye’de bırakın sıradan yurttaşı, asli işi iktidarı eleştirmek ve denetlemek olan ana muhalefet partisi bile bu özgürlükleri kullanamaz haldedir. Bu çok vahim bir durumdur. Adlarından da çok belli ki iktidarın icraatını eleştiren bu kitaplar mahkeme eliyle toplatılıyor. Artık bu uygulama karşısında da ülkede demokrasiden söz edilip edilemeyeceğini bizi dinleyenlerin takdirine bırakıyorum.

Önceki oturumlarda her ay Van Valiliğinin kesintisiz eylem ve etkinlik yasağına dikkat çekeceğimi belirtmiştim. Van Valiliği bu akıl ve hukuk dışı yasaklar silsilesini 20 Kasım 2020 itibarıyla 15 gün daha uzattı. Böylelikle Van’da 21 Kasım 2016 tarihinden bu yana kesintisiz olarak uygulanan eylem ve etkinlik yasağı 1474 güne uzatılmış oldu. Başka bir ifade ile Van’da yaşayan 1 milyon 300 bin civarındaki yurttaş en temel demokratik hak ve özgürlüklerini 4 yıldır kesintisiz olarak kullanamaz durumdadırlar.

Bu uygulamanın nasıl tezahür ettiğini bir örnekle göstermek isterim. 15 Kasım 2020 tarihinde Van’da Mültecilerle Dayanışma Ağı üyelerinin, mülteci ölümüne dikkat çekmek için Van Gölü’ne karanfil bırakmak istediler. Ancak bu isteğe polis tarafından valiliğin yasaklama

kararı gerekçe gösterilerek izin verilmedi. Bilindiği gibi geçtiğimiz aylarda insan kaçakçılarının tekneyle geçirmeye çalıştığı onlarca mülteci/sığınmacı gölde boğularak yaşamlarını yitirmişlerdi. Görüldüğü gibi Van da yurttaşlar böylesi bir insani drama dikkat çekmeye dahi imkan bulamıyorlar.

Kasım ayının öne çıkan bir başka vakası ise “25 Kasım Kadına Yönelik Şiddete Karşı Uluslararası Mücadele Günü” kapsamında yapılmak istenen eylem ve etkinliklerin yasaklanması engellenmesi, kolluk güçlerinin fiziki müdahalede bulunması ve yaşanan gözaltılardır. Kadınlar, başta Diyarbakır, Adana, Ankara, İstanbul ve Van olmak üzere Türkiye’nin birçok yerinden bu tür uygulamalara maruz kaldılar. Başka bir deyişle kendilerine yönelik şiddeti protesto etmek isteyen kadınlar bizzat kolluk güçlerinin şiddetine maruz kaldılar.

Son olarak da kaygı verici bir gelişmeye değinmek istiyorum: Geçen ay İstanbul’da yaşanan bir yasak bu ay da Urfa’da tekrar etti. Urfa Barosu konferans salonunda sahnelenmek istenen “Bêrû” (Yüzsüz) adlı Kürtçe tiyatro oyunu Urfa Valiliği tarafından Urfa il genelinde süresiz olarak yasaklandı. Sanat etkinliklerinin, bilhassa da Kürtçe sanat etkinliklerinin ve tabi ki dilin kullanımının bu şekilde art arda yasaklanıyor olması kaygı verici olmakla birlikte hem özgürlüklerin özündeki tahribatın hem de sivil ve kamusal alandaki daralmanın boyutlarını göstermesi bakımından oldukça dikkat çekici.

Ankara

İfade özgürlüğü, toplantı ve gösteri özgürlüğü bakımından dönem dönem bazı ihlal türlerinin öne çıktığı görülmektedir. Bu dönemde yargılama ve erişim engeli uygulamalarının arttığını gözlemliyoruz. Bu süreçlerin şeffaf yürütülmesi ve adil yargılanma hakkına riayet edilmesi ihlallerin önüne geçmek için önemlidir. İnsan hakları örgütleri ve savunucuları her ihlal türüne ve gerçekleşme biçimine göre farklı raporlama, belgeleme ve savunculuk araçları geliştirmelidir.

İzmir

Deprem anında ve sonrasında dayanışma ve paylaşma amacıyla hemen organize olan ve stantlarını açan İzmirdeki STK, taraftar grupları ve siyasi partilerin bayrak, flama ve logolarını kullanmamalarına rağmen engellenmeleri ve bazı insanların gözaltına alınmasına rağmen bazı dini tandanslı derneklerin engellenmemesi ve AFAD bünyesine alınması en hafif tabirle bir çifte standarttır.

İçişleri Bakanı Süleyman Soylu’nun Kadın mücadelesi veren kadınlara yönelik ' 'Eline yazdığı iki tane dövizle tüm kadın meselesini çözdüğünü zanneden ve batının kendine üfürdüğü, Avrupalıların kendilerine üfürdüğü birtakım sözlerle, sadece siyaset ve ideoloji saplantısı içinde bulunanların herhalde Türkiye’de bu meseleye en ufak bir katkısının olacağını düşünmek saflık olur' ' gibi söylemleri kadın mücadelesi verenlerin mücadelelerini hem küçümsemiş hem de yok saymıştır. Aynı bağlamda "Bağırın, çağırın, suçunu örtmek için bağırır " diye bir tabir olduğunu söyleyen Soylu, kadınları suçlu ilan ederek onların ifade özgürlüğünü engellemektedir.